

indeholde dog idetmindste en Henpegen til den Wei, man burde følge. Her foreligger altsaa det særlige Lovforslag, her foreligger Principet i sin fuldstændige Røgenhed, om jeg saa maa sige, et Princip, hvis Anvendelse tilhører og maa nødvendigvis tilhøre en fjernere Fremtid, idet den ældste af de Personer, hvorom der her kan være Tale, endnu befinder sig i Barndomsalderen. Man kan vistnok fremsføre den Indvending mod Lovforslaget, at, naar det først skal gjøres anvendeligt i en saa fjern Fremtid, saa er der ingen særlig Anledning til netop nu at fremkomme dermed. Ja, det er vistnok saa, at noget siebliffeligt Resultat ikke vil kunne opnaaes, men det er heller ikke til nogen Stade. Jeg troer derimod, at denne Omstændighed netop er meget heldig, fordi jo fjernere i Tiden de paagjældende Personer ere, desto lettere er det visse at anvende Principet; jo mere derimod de Personer, paa hvilke Principet skal anvendes, rykke frem i Tiden, desto vanskeligere vil det være, og desto stærkere vil de personlige Hensyn træde frem. Jeg vil ikke engang tale om de mulige personelle Forandringer, der kunne indtræde i det kongelige Huus, og som maaskee kunde indvirke hindrende paa den Foranstaltning, som derved tilstiftes.

Fastholdt vi den Forklaring af „Apanage“ som tidligere her er givet, og som jeg anseer for rigtig, at nemlig Apanage er det, som ydes visse Personer, for at give dem Midler ihænde til at tilegne sig den Indsigt, Kundskab og Dygtighed i de Sag, som ere nødvendige med Hensyn til deres fremtidige eventuelle høie Stilling i Staten, saa er det vistnok forekommer det mig, en Misfjendelse af disse Personers Stilling i Staten, at de kaste sig ind paa en vis bestemt Bane, at de naturligtvis meget hurtigt avancere og derfor modtage et Bederlag af Staten for de Tjenester, som de troe at yde den, men som dog egentlig ere mere til Gavn for dem selv, end — i det mindste meget ofte — til Gavn for Staten. Nagtet jeg selvsølgelig tilstifter at forebygge, at Apanagister ansættes i nogen som helst gageret Embedsstilling, skal jeg ikke nægte, at det især er Armeen, jeg her har havt for Øie. Det er bekendt nok, at Apanagister altid have

fundet sig tilskyndede ligesom af en uimodstaaelig indre Tilbøielighed til at indtræde som lønede Befalingsmænd i Armeen. Det er meget sjældent, at man har seet en Apanagist applicere sig til et eller andet af de andre Sag, det hører til Sjældenhederne, at en Apanagist f. Ex. er bleven Jurist eller Theolog. Dette er i og for sig meget forklarligt, naar man tager Hensyn til, at de høiere Poster i Militairretaten i Fredstid ikke ere forbundne med nogen særdeles stor Anstrengelse, i Særdeleshed da saadanne Personer, som Apanagister, altid have og ville gives den Assistance, som de kunne ønske og attraae ved Udførelsen af deres Hverv. Desuden er der saameget, der tilhører de ydre Attributer, en smuk Uniform, de Udsærgivnes ubetingede Lydighed; Alt dette har monerer ofte med en og anden Apanagists vistnok misforstaaede Begreber om Tyrstevælden. Det er ganske vist, at, naar Regjeringen i et Land som Danmark med en lille Hærstyrke, hvori de høiere Poster snart ere talte, ansætter sine Apanagister i disse Poster, og — det er næsten uden Undtagelse, — naturligvis i de høiere, saa ere disse Poster at betragte, som luffede, som ikke eksisterende for dem, der igjennem en lang Arrække majsommeligt have arbejdet sig op ad Avancementstigten, og med Misforståelse see hen til dem, der ere ansatte i disse Poster.

Det blev under den foregaaende Sags Behandling yttret af et Par ærede Rigsdagsmænd omtrent saaledes, at, saasnart det Princip, som dengang tilstiftedes gennemført, ikke gennemførtes ved den foregaaende Lov, saa vilde det senere ikke lade sig gøre at gennemføre den. Jeg troer imidlertid ikke, at det var at forstaae aldeles efter Ordene, men jeg betvivler aldeles ikke, at disse ærede Rigsdagsmænd, hvoraf, saavidt jeg erindrer, de to vare kjøbenhavnske Rigsdagsmænd, ville støtte mig, saafremt det maatte behøves, ved den videre Behandling af dette Lovforslag, saafremt det høitærede Thing forøvrigt maatte tilstaae det at nyde Fremme. Men der er desuden en Forskjel paa det foregaaende Lovforslag eller rettere den Tilspøining, som det foregaaende Lovforslag havde; thi der var dengang Tale om at redressere, at have en allerede be-